

PRODUKTIVITETSGEVINSTER FRA ØGET FRIHANDEL

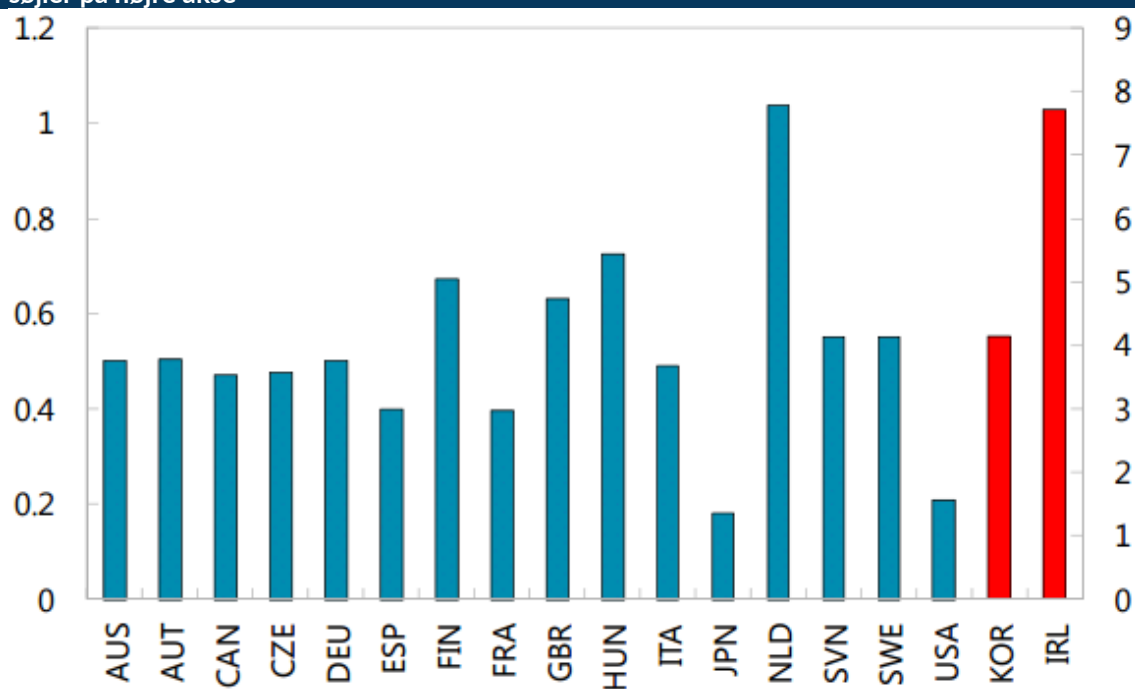
26-07-2016

AF MADS LUNDBY HANSEN (2123 7952)

RESUMÉ

I en ny undersøgelse ser en gruppe IMF-økonomer på de mulige produktivitsgevinster ved at sænke toldbarrierer. De vurderer, at man ved unilateralt (dvs. kun i det pågældende land) at fjerne al told i et avanceret land vil kunne øge den samlede produktivitet med ca. 1 pct. Det skyldes bl.a. øget konkurrence og større udbud af halvfabrikata, når toldbarrierer reduceres. Der er betydelig variation i gevinsterne ved en unilateral fjernelse af tolden i de forskellige lande. Det fremgår, at EU-lande som Tyskland, Storbritannien, Frankrig og Finland har forventede gevinster på 0,4-0,7 pct. Økonomerne finder, at produktivitsgevinsterne vil indfinde sig inden for 1-5 år. Såfremt Danmark fjerner al told, og man lægger undersøgelsens hovedresultat til grund (1 pct. løft i produktiviteten), så øges velstanden med ca. 20 mia. kr. Lægger man til grund, at Danmark vil opleve et løft svarende til effekten i Tyskland, Storbritannien, Frankrig og Finland, vil en fjernelse af alle danske toldbarrierer kunne øge velstanden med ca. 10 mia. kr. (½ pct. løft). Den danske told fastlægges i EU. Danmark bør i EU arbejde for, at EU fjerner al told. Produktivitskommissionen anbefalede også, at Danmark skulle arbejde for at fjerne told i EU for at styrke produktiviteten. Storbritannien har besluttet at forlade EU. Dermed har de mulighed for unilateralt at fjerne al britisk told. Dette vil ifølge undersøgelsen løfte den britiske produktivitet og velstand med godt 0,6 pct.

Figur 1. Potentielle produktivitsgevinster ved at eliminere resterende toldbarrierer, pct., røde søjler på højre akse

Kilde: Jae Bin Ahn, Era Dabla-Norris, Romain Duval, Bingjie Hu og Lamin Njie: "Reassessing the Productivity Gains from Trade Liberalization", IMF Working Paper WP/16/77, marts 2016

Øget frihandel er en anerkendt metode til at øge produktivitet og velstand. I en ny undersøgelse¹ fra IMF kaldet "Reassessing the Productivity Gains from Trade Liberalization" ser en gruppe IMF-økonomer på de

¹ Jae Bin Ahn, Era Dabla-Norris, Romain Duval, Bingjie Hu og Lamin Njie: "Reassessing the Productivity Gains from Trade Liberalization", IMF Working Paper WP/16/77, marts 2016

mulige produktivetsgevinster ved at sænke toldbarrierer unilateralt (dvs. kun i det pågældende land). Deres data dækker 18 sektorer i 18 forskellige avancerede lande over to årtier. Det er hensigtsmæssigt at se på flere sektorer for hvert land, da der kan være betydelige forskelle mellem toldsatsene for produkter fra forskellige sektorer.

Fjernelse af toldbarrierer kan øge produktivitet med 1 pct.

IMF-økonomerne finder, at reduktioner i toldbarriererne i de 18 avancerede økonomier i perioden 1997-2007 i gennemsnit har øget produktiviteten i landene med ca. 1 pct. De vurderer desuden, at man ved en unilateral fjernelse af alle resterende toldbarrierer i et avanceret land vil kunne øge den samlede produktivitet med gennemsnitligt ca. 1 pct. Der er betydelig variation i effekten på tværs af lande fra 0,2 pct. i Japan til 7,7 pct. i Irland, hvor der forventes en specielt stor effekt pga. en stor afhængighed af importerede inputs i landets kemiske industri og medicinalindustri. EU-lande som Tyskland, Storbritannien, Frankrig og Finland forventes at få gevinster i størrelsesordenen 0,4-0,7 pct. jf. figur 1. IMF-økonomerne vurderer derudover, at mange udviklingslande vil kunne opnå større effekter, da de typisk har højere toldsatser. Økonomerne finder, at produktivetsgevinsterne vil indfinde sig inden for 1-5 år.²

Produktivetsstigning på 1 pct. i Danmark svarer til velstandsstigning på 20 mia. kr.

Undersøgelsen indeholder ikke et skøn for den danske produktivetsgevinst ved en unilateral afskaffelse af al told. Hvis Danmark oplevede den gennemsnitlige stigning i den samlede produktivitet på 1 pct., ville det svare til en velstandsstigning på ca. 20 mia. kr. Der er dog som nævnt betydelige forskelle på, hvor store gevinster landene kan forvente. Hvis man lægger til grund, at Danmark vil opleve et løft svarende til effekten i Tyskland, Storbritannien, Frankrig og Finland, vil en fjernelse af alle danske toldbarrierer kunne øge velstanden med 10 mia. kr. (½ pct. løft).

IMF-økonomerne finder desuden, at der er et samspil mellem toldbarrierer og barrierer over for udenlandske investeringer (FDI), og at der vil kunne opnås endnu større produktivetsgevinster, hvis barriererne over for udenlandske investeringer også blev reduceret. De vurderer derudover, at der er betydeligt større produktivetsgevinster at hente, hvis man også kan reducere de øvrige handelshindringer udover told.

Produktivetsgevinster kommer især via større udbud af halvfabrikata

Der er forskellige måder, hvorpå en reduktion af et lands told kan være med til at øge produktiviteten i landet. En måde er ved at øge konkurrencen i de berørte sektorer, hvilket kan få de hjemlige producenter til at effektivisere og sænke priserne. En anden måde er, at den øgede frihandel medfører, at de største og mest produktive virksomheder vinder markedsandele, hvilket øger den samlede produktivitet. En tredje måde er, at øget frihandel kan øge udbudet af halvfabrikata (forbrug i produktionen), der er tilgængelige for de hjemlige producenter, og dermed give bedre valgmuligheder i forhold til f.eks. kvalitet. IMF-økonomernes beregninger viser, at det er denne sidste input-effekt, der har størst betydning for produktivetsgevinsterne.

Danmark bør arbejde for fjernelse af EU's toldbarrierer

I EU er der ikke told på handel mellem medlemslandene, mens landene har fælles toldsatser for handel med omverdenen. Der har været betydelige gevinster ved den øgede frihandel mellem medlemslandene, men EU står samtidig i vejen for, at enkelte medlemslande kan øge frihandlen med omverdenen. De danske politikere kan således ikke selv sænke Danmarks toldsatser, men må i stedet arbejde for, at EU samlet sænker tolden. Det er generelt anbefalelsesværdigt at øge frihandlen, men særligt i Danmark er der behov for nye

² Era Dabla-Norris og Romain Duval: "[How Lowering Trade Barriers Can Revive Global Productivity and Growth](#)", iMFdirect, 20. juni 2016

tiltag, der kan hjælpe til at øge produktivitsvæksten, som i de senere år har været meget begrænset. Produktivitetskommissionen har også anbefalet, at Danmark skal arbejde for, at EU's toldbarrierer fjernes, jf. boks 1.

Boks 1. Produktivitetskommissionen om told

”For at styrke produktiviteten gennem international handel med varer anbefaler Produktivitetskommissionen, at: Danmark i EU-regi arbejder for, at importkvoter og toldsatsler på import fra ikke-EU-lande fjernes.”

”Det afgørende er imidlertid, at uanset udgangspunktet så vil mere internationalisering være gavnligt. I den forbindelse er der en række politikhåndtag, der kan skrues på. Det drejer sig fx om importkvoter og toldsatsler for handel med varer eller ikke-toldmæssige barrierer som forskelle i produktstandarder på tværs af lande.

Mens der ingen toldbarrierer er for handel på tværs af EU-landene, kan Danmark i EU-regi med fordel arbejde for, at reglerne for handel med lande uden for EU liberaliseres. Derudover kan de ikke-toldmæssige barrierer reduceres yderligere, både inden for og uden for EU. Generelt er barriererne for handel med varer dog reduceret betydeligt i de seneste årtier.”

Kilde: Produktivitetskommissionen, analyserapport 2

Storbritannien har mulighed for at fjerne sine toldbarrierer unilateralt

Da Storbritannien for nyligt ved en folkeafstemning har besluttet at forlade EU, har landet en god mulighed for at gå foran på vejen mod øget frihandel ved at sænke eller helt fjerne sine toldbarrierer unilateralt. Det vil skabe øget handel og vil forhåbentligt inspirere omverdenen (herunder EU) til også at reducere tolden. Ifølge IMF-økonomernes undersøgelse vil en fjernelse af Storbritanniens toldbarrierer løfte den britiske produktivitet og velstand med godt 0,6 pct.